

Bijlage 4 Document Asbest herkennen

Asbest: Wat is het en hoe herken ik het?

Wat is asbest?

Asbest is een verzamelnaam voor een aantal mineralen dat is opgebouwd uit microscopisch kleine, naaldachtige vezels. Asbest is vaak gebruikt om zijn goede eigenschappen: het is sterk, slijtvast, bestand tegen logen, zuren en hoge temperaturen, isolerend en bovendien goedkoop. Het materiaal is in het verleden veel gebruikt, bijvoorbeeld in gebouwen en woningen. De meest toegepaste soorten zijn wit asbest (chrysotiel), blauw asbest (crocidoliet) en bruin asbest (amosiet).

Hechtgebonden en losgebonden asbest

Asbest werd vroeger op twee manieren gebruikt: hechtgebonden en losgebonden.

Hechtgebonden asbestvezels zitten vast in een ander materiaal, meestal cement. De kans dat deze vezels in de lucht komen en schade veroorzaken is klein. Als hechtgebonden asbest niet beschadigd is, levert het weinig gevaar op voor de gezondheid. Het bekendste voorbeeld van het gebruik zijn golfplaten en eterniet wandplaten. Maar asbest is ook gebruikt in bloembakken, riool-, gas- en waterleidingbuizen.

Losgebonden asbestvezels zijn niet in een ander materiaal vastgezet. Hierdoor kunnen de asbestvezels makkelijker vrijkomen. Losgebonden asbest moet dan ook altijd afgedekt of verwijderd worden. Het is bijvoorbeeld toegepast in vinylzeil, brandwerende kleding, afdichtingkoord, isolatieplaten en als spuitasbest. Ook de van oorsprong hechtgebonden asbestcementplaten kunnen in de loop der jaren door verwerking hun hechtgebondenheid verliezen.

Herkennen van asbest

Alleen een microscopische analyse kan bewijzen of het materiaal of product echt asbest bevat. Met behulp van de volgende aanwijzingen kunt u een inschatting maken.

U kunt asbest herkennen aan de volgende kenmerken:

- Alle asbesthoudende producten hebben een vezelige structuur, hoewel dat bij hechtgebonden producten en materialen vaak moeilijk te zien is. Wit asbest werd het meest gebruikt. Producten en materialen met wit asbest hebben een witte tot lichtgrijze kleur.
- De leeftijd van het materiaal zegt iets over of er al dan niet asbest in kan zitten. Producten van vóór 1983 kunnen losse asbest bevatten; hechtgebonden asbest is gebruikt tot 1993.

Asbesthoudende producten

Onderstaande tabel geeft een globaal overzicht van asbesthoudende producten.

Product	Waar zit mogelijk asbest in?
Asbestcement platen, asbestkarton of asbesthoudend board	Gevels, dak- en trapbeschot, plafonds, in en rondom schoorstenen, in of bij de cv-installatie, in galerijen van flats, op schuren en garages (golfplaat)
Vloerbedekking	De rug van sommige soorten vinylzeil en sommige oude, harde vinyltegels van vóór 1983
Huishoudelijke apparaten	Haardrogers, strijkijzers en warmhoudplaatjes ouder dan 20 jaar
Spuitasbest	Isolatiemateriaal, als brandwerende laag op staalconstructies

Hoe herken ik asbestcement?

Vroeger is asbestcement veel gebruikt, bijvoorbeeld als vlakke isolatieplaat in gevels en als golfplaat op schuren en garages. Sinds een aantal jaren zijn er asbestvrije cementplaten op de markt. De in Nederland gefabriceerde asbestvrije cementplaten zijn te herkennen aan de opdruk 'NT' op de plaat.



asbestcement



asbestcement

Hoe herken ik asbesthoudende vloerbedekking?

Tot omstreeks 1985 waren vinylvloertegels te koop, die verstevigd zijn met asbest. Meestal zijn deze kunststof tegels al tijdens de bouw gelegd. Vinylvloertegels zijn veel toegepast in vochtige ruimten, zoals toiletten en keukens. Vinylvloertegels zijn hard en een beetje glanzend, vaak met een wit 'gevlamde' decoratie. Een typisch kenmerk van deze harde vinylvloertegels is dat ze met zwarte kit op de vloer zijn aangebracht. Verder was er in de periode van 1963 tot en met 1983 vinylvloerbedekking met asbest te koop. Dit 'zeil' is veel gebruikt in keukens en op trappen. De toplaag is van pvc en in de onderlaag zit asbest. De viltachtige onderlaag lijkt op karton en is lichtgrijs tot lichtbeige, soms lichtgroen.

Daarnaast is er ook nog een zeer beperkt aantal soorten tapijttegels waarin zich asbest kan bevinden.

Asbest zit nooit in de volgende soorten vloerbedekking:

- ondertapijt van vilt;
- breekbaar, dun zeil met een doffe, zwarte of wijnrode onderkant;
- stijve, zeilachtige vloerbedekkingen met een harde, ruwe onderzijde met daarin een grofmazig juteweefsel (zoals linoleum);
- buigzaam zeil met een dikke, bruine, harige onderzijde;
- soepel zeil met een onderkant van kunststof (plastic) of foam (schuim).